

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/16/2018
Identifikačné číslo spisu: 8112233588
Dátum vydania rozhodnutia: 11.09.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:8112233588.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: INFORAMA, a. s., so sídlom Mlynské Nivy 54, Bratislava, IČO: 35 729 864, zast. JUDr. Zuzana Majcherová, advokátka, so sídlom Mlynské Nivy 54, Bratislava, proti žalovanému: Pharma, spol. s r. o., so sídlom Čapajevova 23, Prešov, IČO: 31 708 412, zast. JUDr. Lýdiou Fabrakovou, advokátkou, so sídlom Floriánova 12, Prešov, o zaplatenie 2.944,65 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 21Cb/312/2012, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove zo dňa 1. februára 2017, č. k. 3Cob/71/2016-113, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného odmieta.
- II. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Uznesením zo dňa 1. februára 2017, č. k. 3Cob/71/2016-113, Krajský súd v Prešove (ďalej tiež „odvolací súd“) zmenil uznesenie Okresného súdu Prešov zo dňa 18. februára 2014, č. k. 21Cb/312/2012-57 tak, že pripustil, aby namiesto dovtedajšieho žalobcu (FINIMO, a. s., so sídlom Mlynské Nivy 54, Bratislava, IČO: 31 384 277) vstúpila do konania spoločnosť INFORAMA, a. s., so sídlom Mlynské Nivy 54, Bratislava, IČO: 35 729 864. Druhým výrokom rozhodol tak, že odmietol odvolanie INFORAMA, a. s., so sídlom Mlynské Nivy 54, Bratislava, IČO: 35 729 864.
2. Odvolací súd dospel k záveru, že uznesenie o zamietnutí návrhu žalobcu na pripustenie zmeny účastníkov konania na strane žalobcu zo dňa 8.1.2014 podľa § 92 ods. 2 OSP je potrebné zmeniť.
3. Odvolací súd zohľadnil aj predložený Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I.ÚS/392/2015-56 zo dňa 13.1.2016, v ktorom Ústavný súd pri výklade § 92 ods. 2 a 3 OSP v spojení s § 109 ods. 1 Exekučného poriadku prisvedčil sťažovateľke (spoločnosti FINIMO a. s.), že pokiaľ dôjde k zastaveniu exekučného konania z dôvodu uspokojenia pohľadávky oprávneného iným spôsobom ako splnením pohľadávky, v konaní o tzv. poddĺžnickej žalobe, stratí oprávnený aktívnu legitimáciu bez ohľadu na to, v akom štádiu sa uvedené konanie nachádza a obnovuje sa v plnom rozsahu aktívna

legitimácia povinného (veriteľa pohľadávky). Právoplatné uznesenie o zastavení exekučného konania tak možno v konaní o poddĺžnickej žalobe považovať za právnu skutočnosť, s ktorou je spojený prechod práv a povinností z oprávneného (žalobcu) na povinného tak, ako to predpokladá § 92 ods. 2 a 3 OSP.

4. Nepripustenie zmeny účastníka konania na strane žalobcu by malo v podstate právny následok porovnateľný s neuplatnením práva na zaplatenie pohľadávky oprávneným prostredníctvom poddĺžnickej žaloby v súlade s §109 ods. 2 Exekučného poriadku, v zmysle ktorého oprávnený zodpovedá povinnému za škodu, ktorá by mu tým prípadne vznikla. Daný výklad podľa názoru Ústavného súdu SR zohľadňuje i ochranu záujmov povinného, ktorý by v okolnostiach danej veci v dôsledku uplynutia času mohol stratiť oprávnenie úspešne uplatniť svoju pohľadávku proti svojmu dlžníkovi (poddĺžníkovi), resp. by sa jeho právo oslabilo. Pripustenie zmeny účastníka konania na strane žalobcu v konaní o poddĺžnickej žalobe by tak mohlo znamenať jedinú právnu cestu k uplatneniu pohľadávky povinného voči poddĺžníkovi. Ústavný súd tu prihliadol aj na účel exekučného konania, ktorým je ochrana práv povinného, ako aj tretích osôb pri nútenom výkone exekučných titulov, čo je súčasným prejavom právneho štátu a legitímnym produktom toho, že proces exekúcie je predmetom štátnej regulácie. Preto pri výklade procesných, ale aj hmotnoprávných inštitútov týkajúcich sa vykonávacieho konanie je v prvom rade potrebné posudzovať či tento výklad umožňuje naplnenie účelu konania. Možnosť zmarenia uplatnenia pohľadávky povinného za situácie, že sa mu vstup do skôr začatého konania o poddĺžnickej žalobe neumožní, by tento účel naplniť nemohol.

5. Odvolací súd odmietol odvolacie obchodnej spoločnosti INFORAMA, a. s., pretože tento nepodal návrh na zmenu účastníka a účastníkom konania sa stáva až právoplatnosťou tohto uznesenia. Odvolanie podľa § 201 ods. 1 OSP mohol podať len účastník alebo vedľajší účastník.

6. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil ust. § 421 ods. 1 CSP. Nesúhlasil s názorom odvolacieho súdu vyjadreným v napadnutom uznesení a mal za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I.ÚS 377/2016 zo dňa 8.6.2016, v kontexte ktorého je poddĺžnická žaloba výsostne procesnou žalobou, pretože vznikla iba na základe procesného vzťahu založeného týmto konaním medzi súdom, oprávneným, povinným a dlžníkom povinného. Dôsledkom je štiepenie vecnej legitimácie medzi oprávneným (ktorého procesný zákon splnomocňuje, aby sa vo svojom mene domáhal na dlžníkovi povinného práva, ktoré patrí povinnému) a povinným (ktorému v plnej miere ponecháva iba vecnú aktívnu legitimáciu materiálnu, kým na oprávneného formálne prenáša aktívnu vecnú legitimáciu formálnu). Oprávnený tak neuplatňuje poddĺžnickou žalobou svoju hmotnoprávnu pohľadávku voči dlžníkovi, ale len svoje exekučné právo na uspokojenie svojej pohľadávky voči povinnému, čo je možné iba po dobu trvania exekúcie. Ak je exekúcie právoplatne zastavená, toto exekučné právo oprávneného zaniká.

7. Dovolateľ navrhol, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zmenil tak, že návrh žalobcu zamietne, resp. aby napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

8. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie žalovaného odmietnuť ako neprípustné, alebo zamietnuť ako nedôvodné.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej tiež „CSP“)], po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania, pričom dospel k záveru, že podmienka subjektívnej prípustnosti dovolania nebola splnená.

10. Prípustnosť dovolania dovolací súd posudzuje z hľadiska naplnenia objektívnej a subjektívnej podmienky prípustnosti dovolania. Objektívna podmienka prípustnosti dovolania zohľadňuje, či rozhodnutie, proti ktorému dovolanie smeruje, vykazuje znaky rozhodnutia, proti ktorému zákon dovolanie pripúšťa (§ 419 - § 423 CSP). Subjektívna podmienka sa zameriava na osobu dovolateľa - či je v jeho prípade daný dôvod na podanie tohto mimoriadneho opravného prostriedku (§ 424 - 426 CSP).

Pre záver o prípustnosti dovolania musia byť obidve podmienky prípustnosti dovolania splnené kumulatívne; v opačnom prípade dovolací súd dovolanie odmietne (§ 447 C. s. p.).

11. Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

12. Citované ustanovenie upravuje legitímáciu strany sporu na podanie dovolania (subjektívnu prípustnosť dovolania), pričom oprávnenie na podanie dovolania priznáva len tej strane (resp. jej právnenému nástupcovi), v neprospech ktorej bolo rozhodnutie odvolacieho súdu vydané. Pre posúdenie, či bolo rozhodnutie odvolacieho súdu vydané v prospech alebo neprospech dovolateľa je určujúce, či výrok rozhodnutia odvolacieho súdu svojim obsahom objektívne znevýhodňuje osobu dovolateľa, pričom subjektívne presvedčenie dovolateľa je bez právneho významu. Subjektívna prípustnosť dovolania reflektuje stav procesnej ujmy v osobe určitého účastníka konania (teraz strany - pozn. odvolacieho súdu), ktorý sa prejavuje v porovnaní najpriaznivejšieho výsledku, ktorý odvolací súd pre účastníka mohol založiť svojím rozhodnutím, a výsledku, ktorý svojím rozhodnutím skutočne založil. Z povahy dovolania ako opravného prostriedku plynie, že oprávnenie ho podať má účastník, v neprospech ktorého toto porovnanie vyznieva a ak je spôsobená ujma na základe dovolania odstrániteľná tým, že dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/46/2001, uverejnené v časopise Zo súdnej praxe č. 49/2003). Preto ak dovolanie smeruje proti výroku (alebo jeho časti) rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým dovolateľovi nebola spôsobená žiadna ujma, odstrániteľná rozhodnutím odvolacieho súdu, nemožno také dovolanie považovať za subjektívne prípustné.

13. V predloženej veci žalovaný podal dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že pripustil, aby na miesto pôvodného žalobcu vstúpila do konania spoločnosť INFORAMA, a. s.

14. V tomto smere dovolací súd poukazuje na znenie ustanovení upravujúcich zmenu strán sporu (resp. účastníkov konania, podľa právnej úpravy platnej do 30. júna 2016).

15. Podľa ust. § 92 OSP, ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, môže navrhovateľ alebo ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené, alebo na koho prešli, navrhnúť, aby do konania na miesto doterajšieho účastníka vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené alebo na koho prešli, (ods. 2). Súd vyhovie návrhu, ak sa preukáže, že po začatí konania nastala právna skutočnosť uvedená v odseku 2, a ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť na miesto navrhovateľa; súhlas odporcu alebo toho, kto má vstúpiť na jeho miesto, sa nevyžaduje. Právne účinky spojené s podaním návrhu na začatie konania zostávajú zachované, (ods. 3).

16. Podľa ust. § 80 CSP, ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou sa spája prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, môže žalobca navrhnúť, aby do konania na jeho miesto alebo na miesto žalovaného vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené alebo na koho prešli, (ods. 1) Súd vyhovie návrhu podľa odseku 1, ak sa preukáže, že po začatí konania došlo k prevodu alebo prechodu práva alebo povinnosti, a ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť na miesto žalobcu. Právne účinky spojené s podaním žaloby zostávajú zachované, (ods. 2)

17. Zo znenia citovaných ustanovení vyplýva, že súd návrhu na zmenu strany (účastníka konania) na strane žalobcu vyhovie za predpokladu, že:

a/ zmenu strany navrhol žalobca (prípadne ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené, alebo na koho prešli - podľa úpravy účinnej do 30. júna 2016),

b/ bola preukázaná, že po začatí konania došlo k právnej skutočnosti, s ktorou zákon spája prevod alebo prechod práv alebo povinností zo žalobcu na iný subjekt,

c/ ten kto má do konania vstúpiť na miesto žalobcu so vstupom do konania vyjadril súhlas.

18. Rozhodnutie súdu o návrhu na zmenu strany (účastníka konania) na strane žalobcu závisí od kumulatívneho splnenia vyššie uvedených predpokladov, pričom súhlas alebo vyjadrenie žalovaného sa

nevyžaduje a prípadné nesúhlasné vyjadrenie žalovaného nemá na rozhodnutie súdu žiaden vplyv. Uvedená skutočnosť je daná tým, že rozhodnutie súdu o (ne)pripustení zmeny strany na strane žalobcu sa ani žiadnym spôsobom nedotýka procesných práv žalovaného a takýmto rozhodnutím nemôže byť spôsobená ujma na jeho procesných právach.

19. Dovolací súd je toho názoru, že ak súd návrhu na zmenu účastníka (strany) na strane žalobcu vyhovie, uznesením o pripustení zmeny na strane žalobcu nie je žalovanému spôsobená žiadna ujma na jeho procesných právach a toto rozhodnutie sa ani žiadnym spôsobom nedotýka procesných práv žalovaného. Osobou legitimovanou na podanie dovolania by v takom prípade mohol byť len žalobca, ktorého návrhu nebolo vyhovené, prípadne subjekt, ktorý na základe rozhodnutia súdu vstúpil do konania na miesto žalobcu, avšak súd rozhodol bez jeho súhlasu.

20. So zreteľom na vyššie uvedené preto dovolací súd dospel k záveru, že žalovaný nie je osobou oprávnenou na podanie dovolania, pretože smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nebolo vydané v jeho neprospech, a preto dovolanie žalovaného podľa § 447 písm. b/ CSP. odmietol ako podané neoprávnenou osobou bez toho, aby sa zaoberal dôvodnosťou podaného dovolania.

21. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP). O výške náhrady trov konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.